

III. ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Η σύνδεση του μαθήματος της Μελέτης του Περιβάλλοντος με ενότητες των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων, μπορεί να γίνει όπου είναι εφικτό, για τον εμπλουτισμό της εργαστηριακής μορφής του μαθήματος και της καλλιέργειας δεξιοτήτων του 21^{ου} αιώνα: δεξιοτήτων ζωής (life skills) και ήπιων δεξιοτήτων (soft skills). Συμπληρωματικό υλικό μπορεί να αντληθεί από το αποθετήριο των εργαστηρίων Δεξιοτήτων του ΙΕΠ στη διεύθυνση: <http://iep.edu.gr/el/psifiako-apothetirio/skill-labs>

Αξιοποίηση πηγών από το διαδίκτυο.

Θα μπορούσε να γίνει αξιοποίηση video από ιστοσελίδες όπως το ted talks σύμφωνα με τα ενδιαφέροντα των μαθητών/τριών και τις με τις ανάγκες της διδασκαλίας.

Για παράδειγμα το παρακάτω βίντεο-μάθημα από το Ted ed, το οποίο προσφέρεται με ελληνικούς υπότιτλους θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί στη Μελέτη Περιβάλλοντος της Δ' Δημοτικού και συγκεκριμένα στην Ενότητα 3 «Σπονδυλωτά και ασπόνδυλα Ζώα», Κεφάλαιο 3 «Η μέλισσα, ένα ασπόνδυλο ζώο», βιβλίο μαθητή σελ. 66.

Θα μπορούσε επίσης, να χρησιμοποιηθεί ως επέκταση αλλά και διαθεματικά στη Γλώσσα και Μαθηματικά.

<https://ed.ted.com/lessons/why-do-honeybees-love-hexagons-zack-patterson-and-andy-peterson>

Επισημάνση: Στο πλαίσιο του διδακτικού σχεδιασμού οι εκπαιδευτικοί προκειμένου να αξιοποιήσουν ιστοσελίδες από το διδακτικό υλικό να προβαίνουν σε επανέλεγχο της εγκυρότητάς τους, διότι ενδέχεται ορισμένες από αυτές να είναι ανενεργές ή να οδηγούν σε διαφορετικό περιεχόμενο.

Μελέτη Περιβάλλοντος Α' Δημοτικού

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Μελέτη Περιβάλλοντος Α' Δημοτικού. Βιβλίο Μαθητή. Αθήνα, Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος», 1 τεύχος.

Διδακτέα ύλη (Περιεχόμενο - Διαχείριση και ενδεικτικός προγραμματισμός)

Αναφέρεται με βάση το εκπαιδευτικό υλικό η διδακτέα ύλη και προτάσεις για τη διαχείρισή της καθώς και ενδεικτικός χρονικός προγραμματισμός.

ΓΕΝΙΚΗ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΕΞΟΡΘΟΛΟΓΙΣΜΟΣ – ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΥΛΗΣ ΕΝΟΤΗΤΩΝ/ ΔΙΔ ΩΡΕΣ	ΣΧΕΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΣΕ ΩΡΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΕΝΟΤΗΤΑΣ
1. Η ομάδα Ενότητα 1: Η τάξη μου Ενότητα 2: Το σχολείο μου Ενότητα 3: Η οικογένεια μου	11 δ. ώρες Προσθήκη 1 δ. ώρας. Διδάσκονται όλα τα κεφάλαια, όπως προβλέπεται. Οι σελ. 25 έως 36 να εμπλουτιστούν και με άλλο εικονιστικό υλικό.	«Ομάδες σε δράση» 4 δ. ώρες Προσθήκη 2 διδακτικών ωρών. Διπλασιάζεται ο χρόνος που μπορεί να διατεθεί για την υλοποίηση του σχεδίου εργασίας.	15

	Στο κεφ. 4: 28 ^η Οκτωβρίου (ευκαιριακή ενότητα) διατίθεται 1 ακόμη δ. ώρα. Σελ. 23. Η Δραστηριότητα: «Ρωτάμε τους παππούδες και τις γιαγιάδες μας να μας πουν τι έγινε την 28η Οκτωβρίου 1940» να αναδιατυπωθεί ως εξής: «Αναζητούμε πληροφορίες σε ιστορικές πηγές, με τη βοήθεια του/της δασκάλου/ας μας, για να μάθουμε τι έγινε την 28η Οκτωβρίου 1940»		
2. Ο χρόνος Ενότητα 1: Ο άνθρωπος και ο χρόνος Ενότητα 2: Ο ήλιος και η ζωή μας	9 ώρες Προσθήκη 1 δ. ώρας. Διδάσκονται όλα τα κεφάλαια, όπως προβλέπεται. Στο κεφ. 5: Χριστούγεννα, Πρωτοχρονιά (ευκαιριακή ενότητα) διατίθεται 1 ακόμη δ. ώρα.	«Τρέχει, τρέχει ... ο χρόνος» 4 δ. ώρες Προσθήκη 2 διδακτικών ωρών. Διπλασιάζεται ο χρόνος που μπορεί να διατεθεί για την υλοποίηση του σχεδίου εργασίας.	13
3. Ο τόπος μου Ενότητα 1: Το σπίτι μου Ενότητα 2: Η γειτονιά μου Ενότητα 3: Ο τόπος που ζω	12 ώρες Διδάσκονται όλα τα κεφάλαια, όπως προβλέπεται. Στην ενότητα η γειτονιά μου προτείνεται να αξιοποιείται διαφοροποιημένο υλικό ανάλογα με τον τόπο που ζουν τα παιδιά.	«Γνωρίζω τον τόπο μου» 4 δ. ώρες Προσθήκη 2 διδακτικών ωρών. Διπλασιάζεται ο χρόνος που μπορεί να διατεθεί για την υλοποίηση του σχεδίου εργασίας.	14
4. Οι ανάγκες του ανθρώπου Ενότητα 1: Οι ανάγκες του ανθρώπου Ενότητα 2: Γνωρίζω το σώμα μου Ενότητα 3: Ο αθλητισμός στο σχολείο μας Ενότητα 4: Αγαθά και επαγγέλματα	10 ώρες Διδάσκονται όλα τα κεφάλαια.	«Φροντίζω το σώμα μου για να είμαι υγιής» 2 δ. ώρες Προσθήκη 2 διδακτικών ωρών. Πρόταση για υλοποίηση σχεδίου εργασίας με τον παραπάνω ενδεικτικό τίτλο.	12
5. Πώς επικοινωνούμε Ενότητα 1: Επικοινωνία – Ενημέρωση – Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	2 ώρες Διδάσκονται όλα τα κεφάλαια Να γίνεται αναφορά στα νέα μέσα επικοινωνίας καθώς και σε διαδικτυακές εφαρμογές και πλατφόρμες.	«Η επικοινωνία από τα παλιά χρόνια ως σήμερα» 4 δ. ώρες Προσθήκη 4 διδακτικών ωρών. Πρόταση για υλοποίηση σχεδίου εργασίας με τον παραπάνω ενδεικτικό τίτλο.	6
6. Ο πολιτισμός μας Ενότητα 1: Τα παιχνίδια άλλοτε και σήμερα Ενότητα 2: Πώς ανακαλύπτω την ιστορία του τόπου μου	10 ώρες Προσθήκη 3 δ. ωρών. Διδάσκονται όλα τα κεφάλαια, όπως προβλέπεται. Στα κεφ. 2: 25 ^η Μαρτίου: Διπλή γιορτή, κεφ. 6: Απόκριες, κεφ. 7: Πάσχα	«Επίσκεψη σε ένα μουσείο» 4 δ. ώρες Προσθήκη 4 διδακτικών ωρών. Διπλασιάζεται ο χρόνος που μπορεί να διατεθεί για την υλοποίηση του σχεδίου εργασίας.	17

Ενότητα 3: Τι είναι ο πολιτισμός;	(ευκαιριακές ενότητες) διατίθενται 1 ακόμη δ. ώρα στο καθένα.		
7. Ερευνούμε το φυσικό περιβάλλον Ενότητα 1: Τα φυτά του τόπου μου Ενότητα 2: Τα ζώα του τόπου μου Ενότητα 3: Αντικείμενα από το περιβάλλον μου Ενότητα 4: Η ηλεκτρική ενέργεια στη ζωή μας Ενότητα 5: Το ταξίδι του ήχου	13 ώρες Στην ενότητα «:Αντικείμενα από το περιβάλλον μου», προτείνεται να αξιοποιηθεί και διαφορετικό εποπτικό υλικό	«Τα ζώα και τα φυτά στην τέχνη και στον πολιτισμό» 4 δ. ώρες Προσθήκη 2 διδακτικών ωρών. «Τα υλικά αλλάζουν» 3 δ. ώρες Προσθήκη 3 διδακτικών ωρών. Πρόταση για υλοποίηση σχεδίου εργασίας με τον παραπάνω ενδεικτικό τίτλο. Οι μαθητές/ήτριες πειραματίζονται με τις αλλαγές της κατάστασης της ύλης (π.χ. φτιάχνουν σοκολατάκια, ερευνούν πώς το νερό αλλάζει κατάσταση κ.λπ.).	18
ΣΥΝΟΛΟ Δ. ΩΡΩΝ			95

Σημείωση: Κάνουμε τον προγραμματισμό μας για τη διδασκαλία του μαθήματος, κατά προσέγγιση 95 ώρες ώστε να υπάρχει η δυνατότητα τροποποίησης με ευέλικτη διαχείριση των ωρών των σχεδίων εργασίας. Έτσι μπορεί, ανά περίπτωση, να προσαρμοστεί σε τάξη με δυσκολίες και ταυτόχρονα να είναι επαρκές και για τάξεις, όπου η διδακτική ύλη υλοποιείται χωρίς χρονικές καθυστερήσεις.

Μελέτη Περιβάλλοντος Β' Δημοτικού

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Μελέτη Περιβάλλοντος Β' Δημοτικού. Βιβλίο Μαθητή. Αθήνα, Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος».

Διδακτέα ύλη (Περιεχόμενο - Διαχείριση και ενδεικτικός προγραμματισμός)

Αναφέρεται με βάση το εκπαιδευτικό υλικό η διδακτέα ύλη και προτάσεις για τη διαχείρισή της καθώς και ενδεικτικός χρονικός προγραμματισμός.

ΓΕΝΙΚΗ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΕΞΟΡΘΟΛΟΓΙΣΜΟΣ – ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΥΛΗΣ ΕΝΟΤΗΤΩΝ/ ΔΙΔ ΩΡΕΣ	ΣΧΕΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΣΕ ΩΡΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΕΝΟΤΗΤΑΣ
1. Το σχολείο	5 δ. ώρες Διδάσκονται όλα τα κεφάλαια, όπως προβλέπεται.		5
2. Η συνοικία μου	9 δ. ώρες Διδάσκονται όλα τα κεφάλαια, όπως προβλέπεται. Προτείνεται η ενότητα αυτή να διαφοροποιείται για μαθητές/τριες μη αστικών περιοχών.		9
3. Ο προσανατολισμός	2 δ. ώρες	«Παιδική χαρά»	5

	Διδάσκονται όλα τα κεφάλαια, όπως προβλέπεται.	3 δ. ώρες	
4. Ο χρόνος	3 δ. ώρες Διδάσκονται όλα τα κεφάλαια, όπως προβλέπεται.		3
5. Οι ανάγκες και τα δικαιώματά μου	2 δ. ώρες Διδάσκονται όλα τα κεφάλαια, όπως προβλέπεται.		2
6. Τα ζώα	9 δ. ώρες Διδάσκονται όλα τα κεφάλαια, όπως προβλέπεται.	«Τα ζώα της γειτονιάς μου» 3 δ. ώρες	12
7. Τα φυτά	7 δ. ώρες Διδάσκονται όλα τα κεφάλαια, όπως προβλέπεται.		7
8. Διάφοροι τόποι της πατρίδας μου	7 δ. ώρες Διδάσκονται όλα τα κεφάλαια, όπως προβλέπεται.		7
9. Το νερό	2 δ. ώρες Διδάσκονται όλα τα κεφάλαια, όπως προβλέπεται.		2
10. Ο καιρός	3 δ. ώρες Διδάσκονται όλα τα κεφάλαια, όπως προβλέπεται.		3
11. Έχουν ζωή... δεν έχουν ζωή	2 δ. ώρες Διδάσκονται όλα τα κεφάλαια, όπως προβλέπεται.		2
12. Ενέργεια	3 δ. ώρες Διδάσκονται όλα τα κεφάλαια, όπως προβλέπεται.	«Παίζουμε με την ενέργεια» 2 δ. ώρες Προσθήκη 2 διδακτικών ωρών. Πρόταση για υλοποίηση σχεδίου εργασίας με τον παραπάνω ενδεικτικό τίτλο και θέμα κατασκευές που σχετίζονται με την ενέργεια. Κατασκευή μηχανών-συσκευών-παιχνιδιών με απλά υλικά, τα οποία χρησιμοποιούν ενέργεια από τρεχούμενο νερό ή άνεμο.	5
13. Μεταφορές	3 δ. ώρες Διδάσκονται όλα τα κεφάλαια, όπως προβλέπεται.		3
14. Επικοινωνία και ενημέρωση	3 δ. ώρες Διδάσκονται όλα τα κεφάλαια, όπως προβλέπεται. Στην ενότητα αυτή ροτείνεται να παρουσιαστεί τόσο ο έντυπος όσο και ο ηλεκτρονικός τύπος.		3
15. Πολιτισμός	5 δ. ώρες Διδάσκονται όλα τα κεφάλαια, όπως προβλέπεται.		5
16. Αθλητισμός και ψυχαγωγία	2 δ. ώρες		2

	Διδάσκονται όλα τα κεφάλαια, όπως προβλέπεται.		
ΥΠΑΡΧΟΥΣΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ 17. Η διατροφή μας 18. Το παιχνίδι 19. Το βιβλίο 20. Ας γιορτάσουμε 21. Οι τέσσερις εποχές		8 δ. ώρες Προσθήκη 3 δ. ωρών. Αυξάνεται ο χρόνος που μπορεί να διατεθεί για την υλοποίηση των ευκαιριακών ενοτήτων στη μορφή σχεδίων εργασίας.	8
ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ (ΕΜΦΑΝΙΖΟΝΤΑΙ ΜΟΝΟ ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΔΑΣΚΑΛΟΥ) Α. Γνωριμία με τις τέχνες Β. Προσέχω την υγεία μου Γ. Γνωριμία με τις γλώσσες που μιλούν οι μαθητές Δ. Όχι άλλα σκουπίδια Ε. Το Διάστημα		12 δ. ώρες Προσθήκη 2 δ. ωρών. Προτείνεται να υλοποιηθούν στη μορφή 2ωρων ή 3ωρων σχεδίων εργασίας. Εναλλακτικά –και αυτό είναι θεμιτό- μπορούν αυτές οι ώρες των ευκαιριακών ενοτήτων να διαθέτουν για την υλοποίηση σχεδίων εργασίας που θα προκύψουν στη διάρκεια της μελέτης των ενοτήτων από τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών/τριών.	12
ΣΥΝΟΛΟ Δ. ΩΡΩΝ			95

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Κάνουμε τον προγραμματισμό μας για τη διδασκαλία του μαθήματος, κατά προσέγγιση 95 ώρες ώστε να υπάρχει η δυνατότητα τροποποίησης με ευέλικτη διαχείριση των ωρών των σχεδίων εργασίας. Έτσι μπορεί, ανά περίπτωση, να προσαρμοστεί σε τάξη με δυσκολίες και ταυτόχρονα να είναι επαρκές και για τάξεις, όπου η διδακτική ύλη υλοποιείται χωρίς χρονικές καθυστερήσεις.

Μελέτη Περιβάλλοντος Γ' Δημοτικού

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Μελέτη Περιβάλλοντος Γ' Δημοτικού. Βιβλίο Μαθητή. Αθήνα, Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος».

Διδακτέα ύλη (Περιεχόμενο - Διαχείριση και ενδεικτικός προγραμματισμός)

Αναφέρεται με βάση το εκπαιδευτικό υλικό η διδακτέα ύλη και προτάσεις για τη διαχείρισή της καθώς και ενδεικτικός χρονικός προγραμματισμός.

ΕΝΟΤΗΤΑ	ΕΞΟΡΘΟΛΟΓΙΣΜΟΣ –ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΥΛΗΣ/ ΔΙΔ ΩΡΕΣ	ΣΧΕΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥΣ ΣΕ ΩΡΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΕΝΟΤΗΤΑΣ
1. Ζούμε μαζί	7 δ. ώρες Διδάσκονται όλα τα κεφάλαια, όπως προβλέπεται.	«Οι κανόνες στην καθημερινή ζωή» 3 δ. ώρες	10
2. Ο τόπος μας	8 δ. ώρες Μείωση 1 ώρας. Προτείνεται το κεφ. 4: Ενδιαφερόμαστε για το περιβάλλον, να διδαχθεί συνοπτικά καθώς προσεγγίζεται στη Μελέτη Περιβάλλοντος των Α', Β' τάξεων.		7

3. Μέσα συγκοινωνίας και μεταφοράς	3 δ. ώρες Μείωση 2 δ. ωρών. Προτείνεται να γίνουν συνοπτικά σε 1δ. ώρα το κεφ. 1: Τρένα, αυτοκίνητα, πλοία, αεροπλάνα άλλοτε και τώρα και το κεφ. 2: Τα μέσα συγκοινωνίας και μεταφοράς στη ζωή μας, καθώς διδάσκονται στο μάθημα της Μελέτης Περιβάλλοντος των Α΄, Β΄ και Δ΄ τάξεων.		3
4. Φυτά και ζώα του τόπου μας	7 δ. ώρες Μείωση 5 δ. ωρών. Όλα τα κεφάλαια της ενότητας προσεγγίζονται και στη Μελέτη Περιβάλλοντος των Α΄, Β΄ και Γ΄ τάξεων. Προτείνεται να διδαχθεί το κεφ: Φυτά του τόπου μας σε 1 ώρα (αντί των 2 δ. ωρών). Να μην διδαχθούν το κεφ. 4: Κατηγορίες φυτών και το κεφ. 5: Τα φυτά και το περιβάλλον τους. Τα κεφ. 6: Κατοικίδια ζώα, κεφ. 7: Αγρίμια και πουλιά του βουνού, κεφ. 8: Ζώα της θάλασσας κεφ. 9: Ζώα του γλυκού νερού να διδαχθούν σε 2 ώρες (αντί των 4 δ. ωρών που προβλέπονται).	Εναλλακτικά θα μπορούσε συνολικά η ενότητα να προσεγγιστεί ως σχέδιο εργασίας με την ίδια διάρκεια.	7
5. ΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑ	4 δ. ώρες Διδάσκονται όλα τα κεφάλαια, όπως προβλέπεται.		4
6. ΤΙ ΧΡΕΙΑΖΟΜΑΣΤΕ ΓΙΑ ΝΑ ΖΟΥΜΕ	7 δ. ώρες Διδάσκονται όλα τα κεφάλαια, όπως προβλέπεται.		7
7. Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΜΑΣ	7 δ. ώρες Μείωση 3 δ. ωρών. Να μην διδαχθεί το κεφ.: Νους και σώμα διότι καλύπτεται από το κεφ: «Αθλητισμός και Πολιτισμός» της Μελέτης Περιβάλλοντος; Δ΄ τάξης.	Εναλλακτικά θα μπορούσε ένα μέρος της ενότητας (π.χ. κεφ. 4: Πολιτισμός σε κάθε βήμα) να προσεγγιστεί ως σχέδιο εργασίας με την ίδια διάρκεια.	7
8. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΟΥΜΕ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΝΟΜΑΣΤΕ	9 δ. ώρες Διδάσκονται όλα τα κεφάλαια, όπως προβλέπεται. Να γίνεται αναφορά στα νέα μέσα επικοινωνίας καθώς και σε διαδικτυακές εφαρμογές και πλατφόρμες, διαφοροποιώντας το εποπτικό υλικό.		9

	Στο κεφάλαιο 5 μπορεί να γίνουν και δράσεις σχετικές με την ασφαλή πλοήγηση στο διαδίκτυο.		
ΣΥΝΟΛΟ Δ. ΩΡΩΝ			54

Σημείωση: Κάνουμε τον προγραμματισμό μας για τη διδασκαλία του μαθήματος, κατά προσέγγιση 54 ώρες ώστε να υπάρχει η δυνατότητα τροποποίησης με ευέλικτη διαχείριση των ωρών των σχεδίων εργασίας. Έτσι μπορεί, ανά περίπτωση, να προσαρμοστεί σε τάξη με δυσκολίες και ταυτόχρονα να είναι επαρκές και για τάξεις, όπου η διδακτική ύλη υλοποιείται χωρίς χρονικές καθυστερήσεις.

Μελέτη Περιβάλλοντος Δ' Δημοτικού

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Μελέτη Περιβάλλοντος Δ' Δημοτικού. Βιβλίο Μαθητή. Αθήνα, Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος».

Διδακτέα ύλη (Περιεχόμενο - Διαχείριση και ενδεικτικός προγραμματισμός)

Αναφέρεται με βάση το εκπαιδευτικό υλικό η διδακτέα ύλη και προτάσεις για τη διαχείρισή της καθώς και ενδεικτικός χρονικός προγραμματισμός.

ΕΝΟΤΗΤΑ	ΕΞΟΡΘΟΛΟΓΙΣΜΟΣ –ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΥΛΗΣ/ ΔΙΔ ΩΡΕΣ	ΣΧΕΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥΣ ΣΕ ΩΡΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΕΝΟΤΗΤΑΣ
1. Ελλάδα - Η χώρα μας	9 δ. ώρες Μείωση 3 ωρών. Προτείνεται να μην διδαχθούν: κεφ. 8: Σημαντικά έργα κεφ. 9: Πώς κατασκευάζεται ένα έργο; κεφ. 10 Πώς ένα σημαντικό έργο αλλάζει τη ζωή μας;	Τα κεφ. 6: Ο τόπος μας: Ο τρόπος ζωής άλλοτε και τώρα, και 7: Ο τόπος μας: Μέρη με ιστορία, προτείνεται να προσεγγιστούν ως ενιαίο σχέδιο εργασίας με τίτλο «Ο τόπος μας άλλοτε και τώρα» (αφιερώνονται οι 3 ώρες που αντιστοιχούν στα σχετικά κεφάλαια).	9
2. Ο πολιτισμός των Ελλήνων και των άλλων λαών	11 δ. ώρες Διδάσκονται όλα τα κεφάλαια, όπως προβλέπεται ή με επιλογή δραστηριοτήτων εξοικονομείται χρόνος για την υλοποίηση του προτεινόμενου από τους συγγραφείς σχεδίου εργασίας.	«Πώς οργανώνουμε μια εκδήλωση για τον πολιτισμό»	11
3. Η φύση είναι το σπίτι μας	19 δ. ώρες	Εναλλακτικά θα μπορούσε ένα μέρος της ενότητας (π.χ. κεφ. 8: Το νερό, πολύτιμες σταγόνες) να προσεγγιστεί ως σχέδιο εργασίας με την ίδια διάρκεια.	19
4. Επαγγέλματα και προϊόντα στον τόπο μας	1 δ. ώρες Προτείνεται η ενότητα να παρουσιαστεί περιληπτικά σε 1 ώρα. Αφαιρούνται 5 ώρες		1

5. Γνωρίζουμε και προσέχουμε το σώμα μας	5 δ. ώρες Μείωση 1 δ. ώρας Το κεφ: Φροντίζω το σώμα μου, υλοποιείται σε 2 ώρες (αντί για 3 δ. ώρες που προβλέπονται).		5
6. Μελετάμε το φυσικό κόσμο	5 δ. ώρες Μείωση 5 ωρών Προτείνεται να μην διδαχθούν τα ακόλουθα κεφάλαια που διδάσκονται στο μάθημα των Φυσικών Ε΄ τάξης: κεφ. 3: Πώς μετράμε τη θερμοκρασία των σωμάτων; κεφ. 5: Πάγος- νερό- υδρατμοί: Τι μένει ίδιο τι αλλάζει; κεφ. 6: Το φως ταξιδεύει ...και συναντά σώματα		5
7. Οι άνθρωποι επικοινωνούμε και ενημερωνόμαστε	5 δ. ώρες Προτείνεται να μην διδαχθούν τα ακόλουθα κεφάλαια που προσεγγίζονται στη Μελέτη Περιβάλλοντος και των προηγούμενων τάξεων: κεφ. 2: Διαβάζουμε εφημερίδες, περιοδικά και βιβλία κεφ. 3: Ακούμε ραδιόφωνο, παρακολουθούμε τηλεόραση κεφ. 6: Γινόμαστε μικροί ερευνητές		5
ΣΥΝΟΛΟ Δ. ΩΡΩΝ			55

Σημείωση: Κάνουμε τον προγραμματισμό μας για τη διδασκαλία του μαθήματος, κατά προσέγγιση 55 ώρες ώστε να υπάρχει η δυνατότητα τροποποίησης με ευέλικτη διαχείριση των ωρών των σχεδίων εργασίας. Έτσι μπορεί, ανά περίπτωση, να προσαρμοστεί σε τάξη με δυσκολίες και ταυτόχρονα να είναι επαρκές και για τάξεις, όπου η διδακτική ύλη υλοποιείται χωρίς χρονικές καθυστερήσεις.